

Sygn. akt I C 494/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 kwietnia 2014r.

Sąd Rejonowy w Zgorzelcu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Agnieszka Wiercińska – Bałaga

Protokolant Renata Bleichert

po rozpoznaniu w dniu 30 kwietnia 2014 r.

w Zgorzelcu

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko P. K. (1)

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego P. K. (1) na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 1431,53 zł (tysiąc czterysta trzydzieści jeden złotych pięćdziesiąt trzy grosze) z ustawowymi odsetkami od dnia 21-01-2014 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 227 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 180 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 494/14

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. domagała się zasądzenia od pozwanego P. K. (1) kwoty 1431,53 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego żądania przytoczyła, że strony łączyła umowa o świadczenie usług agencyjnych z 9.10.2007 r., na podstawie której pozwany świadczył usługi niebędące wykonywanymi w ramach działalności gospodarczej, a za które miał otrzymywać prowizję obliczaną na podstawie przekazanych do powoda wniosków wraz z kserokopią wpłat klientów. Na podstawie przekazywanych wniosków strona powodowa raz w miesiącu sporządzała listę rankingową i naliczała w notach prowizyjnych prowizje. Zgodnie z umową stron pozwany nabywał prawo do prowizji o tyle, o ile ubezpieczony w sposób ciągły opłacał składki ubezpieczeniowe, a brak wpłat składek ubezpieczeniowych skutkowało powstaniem storno i obowiązkiem zwrotu przez pozwanego wypłaconej mu z góry prowizji jako nienależnej. Umowa stron została rozwiązana pismem z 9.06.2010 r. w takim wypadku konto prowizyjne prowadzone było do chwili naliczenia prowizji pozwanemu zgodnie z zawartymi w czasie trwania umowy stron umowami ubezpieczeniowymi nie dłużej niż 6 miesięcy, a wypłata rezerwy storno miała być uregulowana przy wypłatach prowizji z góry po ustaniu okresu odpowiedzialności pozwanego za strono wynoszącego do 25 miesięcy od daty zawiązania rezerwy storno, tj. zawarcia danej umowy ubezpieczenia. Po rozwiązaniu umowy stan konta prowizyjnego pozwanego wykazał jego zadłużenie w kwocie dochodzonej pozwem tj. 1431,53 zł, które pozwany winien był zwrócić powódce.

W odpowiedzi na pozew (k 90-92) pozwany P. K. (1) wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Zarzucił, że roszczenie powoda jest przedawnione, albowiem zgodnie z art.751 kc z upływem dwóch lat przedawniają się roszczenia o wynagrodzenia, a konto prowizyjne powinno być dla niego prowadzone nie dłużej niż 6 miesięcy od rozwiązania umowy tj. do 9 grudnia 2010 r., a prowadzone było do 31 stycznia 2012 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. jako przedsiębiorca wykonujący działalność agencyjną w rozumieniu art.4 ust.1 ustawy z 22.05.2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym 9 października 2007 r. zawarła z pozwanym P. K. (1), nie prowadzącym działalności gospodarczej umowę o świadczeniu usług polegających na wykonywaniu czynności agencyjnych wymienionych w art.4 ust.1 ustawy z 22.05.2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym, obejmujących: pozyskiwanie klientów, wykonywanie czynności przygotowawczych zmierzających do zawierania umów ubezpieczenia, zawierania w imieniu i na rzecz Towarzystwa (...) umów ubezpieczenia w zakresie wskazanym w Tabeli prowizji, informowanie klientów o warunkach i rodzajach ubezpieczeń oferowanych przez Towarzystwo, doręczanie klientom tekstu ogólnych warunków ubezpieczenia, informowanie klientów o trybie postępowania w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, udzielanie pomocy klientom przy wypełnianiu wniosków o zawarcie umowy ubezpieczenia i innych wymaganych dokumentów, przyjmowanie od klientów druków dotyczących obsługiwanych przez stronę powodową umów ubezpieczenia i przekazywanie ich do właściwego Towarzystwa, kierowanie klientów na badania lekarskie oraz określanie zakresu tych badań zgodnie z procedurami, pomoc klientom w likwidacji szkód, do których to czynności strona powodowa upoważniła pozwanego do działania w jej imieniu. Za wykonywane czynności agencyjne pozwany miał otrzymywać od strony powodowej prowizję, do której wypłaty uprawnienie pozwanego zgodnie z pkt 4.3.2 umowy powstawało o tyle i tylko w zakresie, w jakim ubezpieczony w sposób ciągły opłaca składki ubezpieczeniowe. W wypadku, gdy klient zalegał z płatnością należnej składki ubezpieczeniowej powstawał przypadek storna, a w razie przekroczenia ustalonego dla pozwanego limitu przypadków storna wypłaty prowizji ulegały zawieszeniu do czasu gdy liczba przypadków storna będzie niższa od limitu. Strona powodowa zatrzymywała co najmniej 15% prowizji pozwanego jako rezerwę na wypadek wystąpienia przypadku storna. Umowa została zawarta przez strony na czas nieokreślony z możliwością rozwiązania za jej pisemnym wypowiedzeniem przez jedną ze stron na koniec kwartału za 6 tygodniowym wypowiedzeniem bądź jej natychmiastowego wypowiedzenia przez jedną ze stron z ważnych powodów, wymienionych w punkcie 7.3 umowy. W razie wypowiedzenia umowy zgodnie z zapisem jej punktu 7.6 konto prowizyjne pozwanego po rozwiązaniu umowy miało być prowadzone do momentu naliczenia przysługujących mu w związku z zawartymi umowami ubezpieczenia podczas jej trwania prowizji, nie dłużej niż 6 miesięcy, a stosownie do punktu 7.7 umowy w przypadku założenia rezerwy prowizji przy jej wypłatach za rok z góry wypłata po rozwiązaniu umowy stron miała być uregulowana po uwolnieniu rezerwy storno po roku od daty jej złożenia. Zgodnie ze stanowiącymi integralną część umowy Tabelami prowizji obowiązywała 24- miesięczna lub 25- miesięczna odpowiedzialność pozwanego za przypadki storno w zależności od rodzaju umowy ubezpieczenia, a pozwany zobowiązany był zgodnie z pkt 4.3.2 umowy zwrócić wypłaconą mu z góry prowizję jako nienależną proporcjonalnie do okresu nieopłacania składek w stosunku do okresu jego odpowiedzialności za storno w wysokości wynikającej z Tabel prowizji. Ponadto stosownie do pkt 6.7 umowy pozwany zobowiązany był do zwrotu prowizji, w przypadku zaprzestania płacenia przez klienta składek ubezpieczenia od umowy, do której zawarcia doprowadził pozwany.

(dowód: umowa z 9.10.2007 r. k 18; Lista prowizji (...) k 19-27)

Na podstawie przekazywanych przez pozwanego wniosków wraz z kserokopiami wpłat klientów strona powodowa wystawiała noty prowizyjne z naliczeniem prowizji, które były wypłacane pozwanemu przelewem. Noty prowizyjne każdorazowo zawierały informacje o aktualnym stanie konta prowizyjnego oraz konta rezerwy storno pozwanego. Konto prowizyjne pozwanego z rozliczaniem rezerwy storno było prowadzone z uwagi na 25- miesięczną odpowiedzialność pozwanego za przypadki storno do 31 stycznia 2012 r.

(dowód: polecenia przelewu wypłaconych pozwanemu przez powoda prowizji za okres od października 2007 r. do 3.11.2008 r. k 29-30; noty prowizyjne z rozliczeniami kont prowizyjnego i konta rezerwy storno pozwanego za okres od 28.09.2007 r. do 31.01.2012 r. k 34-79)

Umowa stron została rozwiązana za wypowiedzeniem przez stronę powodową z dniem 9 czerwca 2010 r. W piśmie rozwiązującym umowę strona powodowa poinformowała pozwanego, że prowizja za umowy ubezpieczenia zawarte w czasie trwania umowy stron zostanie mu wypłacona po upływie 24 miesięcy od czasu założenia ostatniej kwoty storna i po upływie tego 24- miesięcznego okresu nastąpi rozliczenie jego konta prowizyjnego i konta rezerwy storno, w razie ujemnego salda kont po upływie tego okresu pozwany zobowiązany był zwrócić różnicę.

(dowód: pismo powoda z 9.06.2010 r. k 28)

Saldo konta prowizyjnego pozwanego po upływie okresu odpowiedzialności P. K. (2) za przypadki storno według stanu na 31 stycznia 2012 r. wykazało jego zadłużenie z tytułu nienależnie pobranych prowizji w kwocie 1431,53 zł. Pismem z 13 marca 2013 r. wobec braku zwrotu prowizji zgodnie z pkt 4.3.2 umowy przez pozwanego strona powodowa wezwała go do zwrotu prowizji w terminie 7 dni od daty doręczenia mu pisma.

(dowód: nota prowizyjna z 31.01.2012 r. k 79; wezwanie do zapłaty z 13.03.2013 r. wraz z potwierdzeniem jego nadania z 18.03.2013 r. k 31-33)

Sąd zważył, co następuje:

Treść zawartej przez strony umowy w ocenie Sądu jednoznacznie wskazuje, że umowa ta stanowi w istocie umowę pośrednictwa ubezpieczeniowego, wykonywanego przez agenta ubezpieczeniowego, uregulowaną w ustawie z 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz.U. nr 124 poz.1154 z póź. zm.) Zgodnie z art. 2 ust.1 tej ustawy pośrednictwo ubezpieczeniowe polega na wykonywaniu przez pośrednika (pozwanego) za wynagrodzeniem czynności faktycznych lub prawnych związanych z prezentacją oferowanego ubezpieczenia, składaniem ofert, administrowaniem zawartą umową, az po czynności związane z likwidacją szkód ubezpieczeniowych, zawieraniem umów ubezpieczenia, a zważywszy, że zgodnie z umową stron z 9.10.2007 r. czynności te miały być wykonywane przez P. K. (1) w imieniu i na rzecz zakładu ubezpieczeniowego, stanowiły one w istocie działalność pośrednika agencyjnego w rozumieniu art.4 ust.1 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym. Tym samym łącząca strony umowa regulowana przepisami ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym stanowiła odrębny od umowy o świadczenie usług w rozumieniu art.750 kc rodzaj umowy nazwanej.

W toku postępowania pozwany nie kwestionował w istocie prawidłowości rozliczenia na prowadzonym dla niego przez stronę powodową koncie prowizyjnym należnych mu jeszcze po rozwiązaniu umowy prowizji za umowy ubezpieczenia zawarte w czasie jej trwania, jak i rozliczenia rezerwy storno za przypadki storno (nieregulowania składek przez klientów z umów ubezpieczenia zawartych przy udziale pozwanego) w okresie jego odpowiedzialności za powstanie storno w ciągu 25 miesięcy od daty zawarcia umowy ubezpieczenia. Okoliczności te zatem należy uznać na podstawie art.230 kpc za przyznane przez pozwanego. Poza sporem była także wysokość salda na dzień 31.01.2012 r., kiedy po upływie okresu odpowiedzialności za przypadki storno została rozliczona wypłacona mu prowizja wynosząca – 1431,53 zł i wynikający z pkt 4.3.2 umowy obowiązek zwrotu przez pozwanego nienależnie wypłaconej mu z góry prowizji. Istota sporu stron sprowadzała się wyłącznie do kwestii zasadności roszczenia powoda w kontekście podniesionego przez pozwanego zarzutu jego przedawnienia.

Zgodnie z dyspozycją art. 117§ 2 kc po upływie terminu przedawnienia, ten przeciwko komu przysługuje roszczenie może uchylić się od jego zaspokojenia. Przy czym przedawnienie rozpoczyna bieg w myśl art.120§1 kc od dnia wymagalności, tj. chwili, w której wierzyciel miał prawną możliwość zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności. W niniejszym wypadku zdaniem Sądu datę tę stanowi 31 stycznia 2012 r., kiedy możliwym było z uwagi na upływ 25 miesięcy odpowiedzialności pozwanego za przypadki storno i możliwość rozliczenia zgodnie z punktem 7.7 wypłaconej pozwanemu z góry prowizji z uwagi na uwolnienie rezerwy storno i ustalenie stosownie do punktu 4.3.2 umowy

obowiązku zwrotu nienależnie wypłaconej mu w związku z brakiem wpłat składek ubezpieczeniowych przez klientów prowizji.

W dalszej kolejności należało ocenić, czy zgodnie z zarzutami pozwanego do umowy stron ma zastosowanie z uwagi na to, że jak zarzucał pozwany łącząca strony umowa była umową o świadczenie usług w rozumieniu art.750 kc, przepis art.751 kc, który stanowi, że roszczenie zleceniobiorcy stale lub w zakresie przedsiębiorstwa trudniącego się czynnościami danego rodzaju o zapłatę wynagrodzenia podlega dwuletniemu przedawnieniu. Przepis ten dotyczy jednakże prowadzenia działalności gospodarczej, której pozwany bezspornie nie prowadził. Ponadto odpowiednie zastosowanie przepisów o zleceniu odnosi się do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami. Zatem art. 751 k.c. nie dotyczy umowy łączącej strony, albowiem nie należy ona do umów objętych przepisem art. 750 k.c. Umowa stron należy bowiem jak już wyżej wskazano do umów uregulowanych w art. 4 ust.1 w zw. z art.2 ust. 1 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym. Wykluczone jest zatem zastosowanie przepisów o umowie zlecenia na skutek odesłania z art. 750 kc do umów o świadczenie usług, gdy są one uregulowane odrębnymi przepisami, innymi słowy, gdy elementy istotne tych umów zostały wystarczająco uregulowane przez inne przepisy, co dotyczy także przedmiotowej umowy stron (por. uchwałę SN z dnia 7.05.2009 r., sygn. III CZP 20/09, opublik. w OSNC 2010/1/12 oraz wyrok SN z dnia 12.01.2007 r., sygn. IV CSK 267/06, opublik. w OSNC- ZD 2008/1/14). Tym samym roszczenia powoda o zwrot prowizji przedawniają się zgodnie z art.118 kc jako roszczenia związane z prowadzoną przez niego działalnością po trzech latach. (zob. wyrok SN z 12.12.1979 r., sygn. IV CR 442/79, Lex nr 8206)

Mając zatem na uwadze, że trzyletni termin przedawnienia liczony zgodnie z art.120§1 kc od daty możliwości rozliczenia przez stronę powodową na koncie prowizyjnym pozwanego rezerwy storno tj. od 31 stycznia 2012 r. w dacie wniesienia pozwu, co nastąpiło 21 stycznia 2014 r. jeszcze nie upłynął, strona powodowa mogła skutecznie domagać się zwrotu nienależnie pobranej przez pozwanego części prowizji. Wobec tego powództwo należało w całości uwzględnić (art.410§2 kc).

O ustawowych odsetkach za opóźnienie orzeczono na podstawie art.481§1 i 2 kc, albowiem z uwagi na upływ wyznaczonego w piśmie powoda z 13.03.2013 r. terminu zwrotu prowizji przez pozwanego, należność dochodzona pozwem w chwili jego wnoszenia z pewnością była wymagalna.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art.98§1 i 3 kpc. Zasądzając od pozwanego na rzecz powoda zwrot opłaty od pozwu w wysokości 30 zł oraz kosztów zastępstwa procesowego obejmujących opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz wynagrodzenie radcy prawnego w wysokości 180 zł ustalone na podstawie §6 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r Nr 163, poz. 1349 ze zm.).